

**Hanzehogeschool
Groningen**

University of Applied Sciences

ONDERZOEK DOEN MET KINDEREN

VERZAMELING VAN LEUKE EN CREATIEVE WERKVORMEN
GESCHIKT VOOR HET DOEN VAN ONDERZOEK MET KINDEREN

› INLEIDING

In onze huidige samenleving worden beslissingen voor kinderen veelal gemaakt door volwassenen. Er wordt regelmatig gedacht dat kinderen nog te jong zijn, te weinig kennis of ervaring hebben om actief mee te denken en dat volwassenen ‘het’ beter weten. Maar klopt dit wel? Of betrekken we de kinderen nog niet op de juiste manier?

Dit product is bedoeld voor studenten, professionals en alle anderen die de stem van het kind willen laten horen. Kinderen zijn zelf immers experts van hun eigen leven. Om aan te sluiten bij de leefwereld van kinderen is het zaak om niet te kiezen voor lange vragenlijsten of serieuze interviews om informatie op te halen maar belangrijk om werkvormen toe te passen die aansprekend en toegankelijk zijn. In deze ideeënwaaier zijn voorbeelden van creatieve werkvormen beschreven, die geschikt zijn voor het ophalen van meningen en ervaringen bij én door kinderen.

Laat dit inspiratie geven om onderzoek met kinderen leuk en interactief te maken!

Henriëtte Pauwels & Roos Dreijer

› VOORDAT JE AAN DE SLAG GAAT:

- Verdiep je in de leeftijdsgroep van de kinderen waarmee je aan de slag gaat zodat je kunt aansluiten bij de belevingswereld, taalgebruik en niveau;
- Neem de tijd om kennis te maken met de kinderen en een veilige sfeer te creëren;
- Vertel de kinderen wat er gedaan wordt met hun input om juiste verwachtingen te scheppen;
- Bereid je goed voor maar laat je verrassen door de reacties en ideeën van kinderen. Geef ze de ruimte om te komen met hun eigen input. Daar ben je juist naar op zoek!

› LET OP!

- Als de werkvormen worden ingezet voor onderzoeksdoeleinden is het van belang dat er toestemming gevraagd wordt voor deelname aan de kinderen en de ouders/verzorgers.

> INHOUD

In beweging!

- Over de streep
- Overgooien
- Beweeg je antwoord
- Ga staan als ...
- Estafette

In gesprek!

- Walk along interview
- Memory
- Q-sort
- Woordweb
- Focusgroep

Zelf in actie!

- Flitsende film
- Mini - interviews
- Met de camera op pad
- Plak een poster
- Je mening laten zien met kleur

IN BEWEGING!

IN BEWEGING!

OVER DE STREEP

Zorg voor een duidelijke streep op de grond. Dit kan een bestaande streep zijn, een lijn in de gymzaal, maar ook een zelf getrokken streep met bijvoorbeeld stoepkrijt op het plein. Alle kinderen staan aan één kant van de streep. De onderzoeker heeft stellingen geformuleerd en leest deze voor. Als de kinderen het eens zijn met de stelling, lopen ze over de streep.

Optioneel: De onderzoeker vraagt de kinderen om een toelichting.

› VOORBEELD:

Het thema is 'bewegen'.
De volgende stelling komt aan bod: 'Ik ben lid van een sportvereniging'. De kinderen die lid zijn van een vereniging lopen over de streep.
De kinderen die geen lid zijn van de sportvereniging blijven staan op hun plek.

› **HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?**

De beweegvorm 'Over de streep' kan gebruikt worden om kwantitatieve data te verzamelen. Zo kan de onderzoeker per stelling turven hoeveel kinderen uit zijn onderzoeksgroep het eens zijn met de stelling /op hoeveel kinderen de stelling van toepassing is. Met de beweegvorm 'Over de streep' kan feitelijke informatie opgehaald worden bij kinderen. Denk aan: hoeveel kinderen zijn lid van een sportvereniging? Ook is het mogelijk om met deze vorm de mening van kinderen over een bepaald thema in kaart te brengen. Denk aan een stelling als: ik ben tevreden over de aangeboden trainingen.

Door te vragen om een toelichting kan er kwalitatieve data worden toegevoegd aan de verzamelde informatie.

IN BEWEGING!

OVERGOOIEN

De kinderen staan in een cirkel of door elkaar in een ruimte. De onderzoeker heeft een bal in zijn handen en heeft vragen opgesteld waarmee hij/zij informatie wil verzamelen. Dit zijn, afhankelijk van de groepsgrootte, met name vragen waarbij in één woord antwoord gegeven kan worden.

Door middel van het gooien van de bal naar een kind, geeft de onderzoeker het kind de beurt om antwoord te geven op de gestelde vraag. Het kind krijgt na het antwoorden de opdracht om de bal over te gooien naar een ander kind. Dit gaat door tot alle kinderen de bal hebben gehad.

Optioneel: De onderzoeker vraagt de kinderen om een toelichting.

› VOORBEELD:

Het thema is 'kennismaking'.
De onderzoeker heeft verschillende vragen opgesteld, zoals: 'Wat is je naam?', 'Hoe oud ben je?' en 'In welke groep zit je?'.

Per ronde stelt de onderzoeker één vraag. Het kind met de bal geeft antwoord op de vraag en gooit vervolgens de bal naar een ander kind om de beurt door te geven.

› HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?

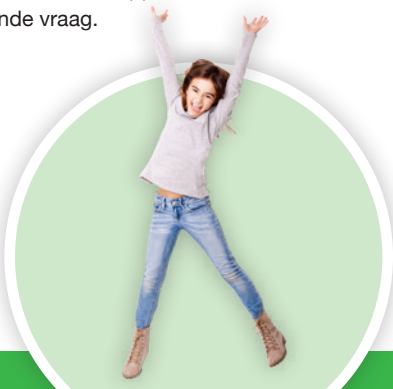
De beweegvorm 'Overgooien' kan gebruikt worden om kwantitatieve data te verzamelen. Deze vorm is erg geschikt voor het kennismaken met de onderzoeksgroep en het verzamelen van basisgegevens. Zo kan de onderzoeker de gegeven antwoorden noteren of een geluidsopname maken. Ook kan deze vorm worden ingezet als brainstormsessie om te komen tot onderwerpen die spelen bij de doelgroep of om ideeën en tips te verzamelen.

Door te vragen om een toelichting kan er kwalitatieve data worden toegevoegd aan de verzamelde informatie.

IN BEWEGING!

BEWEEG JE ANTWOORD

Zorg dat de kinderen de ruimte hebben om te bewegen op hun plaats. De onderzoeker heeft een aantal meerkeuze vragen voorbereid. De antwoordcategorieën zijn gekoppeld aan een bepaalde beweging. Dit wordt vooraf door de onderzoeker uitgelegd en voor gedaan. Bijvoorbeeld: antwoord A is gekoppeld aan zwaaien met je armen, antwoord B aan jumping jacks, antwoord C aan knieheffen en antwoord D aan hinkelen op één been. Hier zijn allerlei beweegvarianties mogelijk. De onderzoeker leest de vraag en de antwoord opties voor en de kinderen geven antwoord door het uitvoeren van de beweging. De onderzoeker geeft aan wanneer de kinderen stoppen met het uitvoeren van de beweging en door gaat naar de volgende vraag.

› VOORBEELD:

Het thema is 'natuur'.

De volgende vraag wordt gesteld:
'Van welk jaargetijde hou jij het meest?'.

Antwoord A: winter,

antwoord B: lente,

antwoord C: zomer,

antwoord D: herfst.

Een kind antwoordt door jumping jacks te doen, waarmee hij/zij aangeeft dat hij/zij het meest houdt van de lente. Ook kunnen er vragen gesteld worden met antwoord categorieën waarin geschaald wordt, bijvoorbeeld: helemaal oneens, een beetje oneens, een beetje mee eens, helemaal mee eens.

› HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?

De beweegvorm 'Beweeg je antwoord' kan gebruikt worden als een grappig en actief alternatief voor het afnemen van een vragenlijst met meerkeuzevragen. Zo kan de onderzoeker per vraag turven hoeveel kinderen welk antwoord geven en dit gebruiken als data.

Deze beweegvorm kan gebruikt worden om kwantitatieve data te verzamelen.

IN BEWEGING!

GA STAAN ALS ...

De kinderen zitten op de grond of op een stoel. De onderzoeker heeft stellingen geformuleerd die beginnen met 'Ga staan als ... ' en leest deze voor. Als de kinderen het eens zijn met de stelling en/of de stelling heeft toepassing op hen, dan gaan de leerlingen staan. Zijn de kinderen het oneens met de stelling dan blijven ze zitten.

Optioneel: De onderzoeker vraagt de kinderen om een toelichting.

› VOORBEELD:

Het thema is 'Thuis'. De volgende stelling komt aan bod: 'Ga staan als je een huisdier hebt'. De kinderen die een huisdier hebben staan op, de kinderen die geen huisdier hebben blijven zitten.

› HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?

De beweegvorm 'Ga staan als' kan gebruikt worden kwantitatieve data te verzamelen. Zo kan de onderzoeker per stelling turven hoeveel kinderen uit zijn onderzoeksgroep het eens zijn met de stelling / op hoeveel kinderen de stelling van toepassing is. Hierdoor kan de onderzoeker feitelijke informatie ophalen over de onderzoeksgroep. Denk aan: Hoeveel kinderen hebben een huisdier? Met de beweegvorm 'Ga staan als ... ' is het ook mogelijk om met deze vorm de mening van kinderen over een bepaald thema in kaart te brengen. Denk aan: Ga staan als je het belangrijk vindt om een ander een hand te geven als je je voorstelt.

Door te vragen om een toelichting kan er kwalitatieve data worden toegevoegd aan de verzamelde informatie.

IN BEWEGING!

ESTAFETTE

De kinderen worden ingedeeld in groepjes van minimaal 4 kinderen. De leerlingen staan in een rijtje achter een pion en gaan een estafette lopen. De onderzoeker heeft vooraf een aantal open vragen opgesteld. Deze vragen zijn genummerd en op een apart papiertje afgedrukt. De briefjes met vragen worden onder een andere pion gelegd die op 15 a 20 meter afstand staat. Bij de startpion ligt voor alle kinderen uit het groepje een pen en een papier om de antwoorden op te schrijven. Zodra de estafette start rent het eerste kind van het groepje naar de andere pion, leest daar een vraag en rent terug naar de startpion. Op dat moment mag het volgende kind van start en heeft het kind dat als eerste gelopen heeft, tijd om zijn/haar antwoord op te schrijven. De estafette is afgelopen als ieder kind van het groepje alle vragen heeft gelezen en heeft beantwoord.

› VOORBEELD:

Het thema is 'Buitenspelen'.
De onderzoeker heeft vijf vragen opgesteld, bijvoorbeeld vraag 1: 'Wat doe je het liefst als je buiten speelt?' en vraag 2 'Waar speel je als je buiten speelt?'. De briefjes met de vragen liggen onder de pion. De kinderen rennen naar de pion, lezen de vraag en rennen terug om het antwoord op te schrijven.

› HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?

De beweegvorm 'Estafette' kan gebruikt worden als een leuk en actief alternatief voor het afnemen van een vragenlijst met open vragen. De onderzoeker haalt na het spelen van de estafette de papieren met daarom geschreven antwoorden op en heeft op deze manier data verzameld. Belangrijk om de kinderen vooraf aan de estafette te stimuleren om goede en eerlijke antwoorden te geven.

De beweegvorm 'Estafette' kan gebruikt worden om kwalitatieve data te verzamelen.

IN GESPREK!

IN GESPREK!

WALK ALONG INTERVIEW

De onderzoeker kiest samen met het kind of de kinderen (maximaal twee kinderen) twee plekken om naartoe te wandelen. Zorg ervoor dat dit twee plekken zijn die belangrijk zijn voor het kind/ de kinderen of plekken die gekoppeld zijn aan het thema van het gesprek. De onderzoeker maakt samen met het kind een wandeling langs de gekozen plekken. Doordat de plekken bekend zijn voor de kinderen en ze in beweging zijn zal het gesprek makkelijk op gang komen.

> VOORBEELD:

Het thema is: 'Mening over de wijk'. De onderzoeker vraagt aan het kind welke twee plekken in de wijk belangrijk voor hem/haar zijn, bijvoorbeeld de school van het kind en de speelplek waar het na schooltijd vaak speelt. Tijdens de wandeling stelt de onderzoeker de vragen en gebruikt hierbij een vooraf opgestelde topiclijst om tot een goed gesprek te komen.

Er wordt gevraagd naar concrete situaties zoals: "Wat heb je gister gedaan toen je uit school kwam?" of: "Kun je een voorbeeld noemen van een keer dat het niet zo leuk was op deze speelplek, vertel eens?" Vraag vervolgens veel door zodat een kind ook veel details vertelt. Tijdens het wandelen is het handig om het gesprek op te nemen, bijvoorbeeld met een spraak app op een mobiele telefoon. Hierdoor is alle aandacht voor het kind en het gesprek en gaat er geen informatie verloren.

› HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?

Het walk along interview is een leuke werkvorm om een diepte interview te houden. De methode 'storytelling' is hierbij goed in te zetten. Door de open vorm en het doorvragen wordt er veel kwalitatieve data verzameld. Het interview is semigestructureerd doordat de onderzoeker werkt met een lijst met gesprekspunten (topiclijst) waar de kinderen vervolgens vrijuit over kunnen praten.

Deze vorm is geschikt als er bij enkele respondenten gedetailleerde informatie opgehaald moet worden en geeft een diepgaand beeld van de individuele opvattingen van de kinderen. Zorg ervoor dat er van tevoren toestemming is gevraagd om het gesprek op te nemen en benadruk hierbij dat alles wat het kind zegt anoniem wordt verwerkt. Een half uur tot drie kwartier is een goede richtlijn voor een walk-along interview.

IN GESPREK!

MEMORY

De kinderen gaan een spelletje memory spelen. Dit kan het beste in groepjes van maximaal vier, anders duurt het te lang. De onderzoeker maakt vooraf zelf een memory spel met plaatjes/foto's of woorden die vervolgens gebruikt worden als gespreksonderwerpen. De memory kaartjes liggen op de kop op tafel. Wanneer een kind een zelfde paar omdraait vertelt hij of zij iets over dit onderwerp. De onderzoeker geeft aan of één of alle kinderen iets mogen vertellen over het thema op het kaartje.

Optioneel: De onderzoeker brainstormt eerst met de kinderen over wat zij belangrijke onderwerpen vinden en op basis daarvan wordt er gezamenlijk een memory spel gemaakt.

> VOORBEELD:

Het thema is 'Vrije tijd'. De onderzoeker wil weten hoe de leefwereld van de kinderen eruitziet in hun vrije tijd. Op de kaartjes staan woorden als: 'Hobby', 'Familie' en 'Sport'. De kinderen spelen het memory spel en zodra er een kind 'Hobby' omdraait vertelt hij of zij over welke hobby's hij of zij heeft.

› HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?

Deze werkvorm kan worden ingezet om kwalitatieve data te verzamelen. Het memory spel kan gebruikt worden als leuk alternatief van een semigestructureerd interview.

De gespreksonderwerpen staan vast maar er is veel ruimte voor de kinderen om hun eigen verhaal te vertellen. Het is van belang dat de onderzoeker de relevante antwoorden direct vastlegt door dit te noteren of een geluidsopname te maken.

IN GESPREK!

Q-SORT

De onderzoeker heeft stellingen geformuleerd met betrekking tot een thema. Deze stellingen zijn op aparte kaartjes afgedrukt. Zorg voor een set kaartjes met stellingen en een lege tafel voor ieder kind. De onderzoeker geeft de opdracht aan de kinderen om de kaartjes te gaan waarderen door ze op volgorde van belangrijkheid te leggen. Hierdoor ontstaat een persoonlijke rangorde. De onderzoeker kan vervolgens in gesprek met de kinderen over de gemaakte keuzes. De uitkomst van voor de onderzoeker ook input geven voor vervolgonderzoek.

Optioneel: het op volgorde leggen van de kaartjes kan individueel maar kan ook bijvoorbeeld in tweetallen of in kleine groepjes.

> VOORBEELD:

Het thema is 'Pauze momenten op school'. De volgende stellingen komen aan bod: "Iedereen moet gezond eten en drinken mee naar school", "Ik kies graag zelf naast wie ik zit in de pauze", "Na het eten wacht je tot iedereen klaar is voor je naar buiten mag", "Op het schoolplein zijn uitdagende speeltoestellen" etc. Zorg ervoor dat duidelijk is op welke schaal de kinderen moeten sorteren. In dit geval is een schaal: helemaal niet belangrijk tot heel erg belangrijk passend. Als bijvoorbeeld blijkt dat kinderen het allemaal heel belangrijk vinden dat het plein uitdagende speeltoestellen heeft en dat dat nu niet het geval is, kan de onderzoeker hierover verder praten. Wanneer zijn speeltoestellen aantrekkelijk? Wat mist er nu? Wat zou hier aan gedaan kunnen worden om het beter te maken?

› HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?

Deze methode is geschikt om zowel kwantitatieve- als kwalitatieve data te verzamelen. Het is goed te gebruiken als je een groter aantal variabelen wilt onderzoeken. Het laten ordenen van stellingen op een schaalverdeling is een leuk alternatief voor het gebruik van een enquête. Kinderen stellen prioriteiten, wat vinden ze belangrijk en wat minder belangrijk? Vervolgens nodigt deze ordening uit voor gesprek en kunnen de kinderen hun keuzes toelichten. De onderzoeker kan de kwantitatieve data hierdoor direct duiden.

Het vastleggen van de ordening van de kinderen kan door middel van foto's op volgorde gelegde stellingen, maar ook door de nummers van de stellingen in de gekozen volgorde te noteren.

IN GESPREK!

WOORDWEB

Zorg voor een groot vel papier of digibord dat voor alle kinderen goed zichtbaar is. De onderzoeker zet een onderwerp centraal en plaatst dit onderwerp groot in het midden. De kinderen krijgen de opdracht om woorden die opkomen bij het gekozen thema op te schrijven. De onderzoeker kan vervolgens de kinderen om een toelichting vragen. Het is ook mogelijk om de kinderen eerst zelfstandig een woordweb te laten maken en deze vervolgens samenvoegen tot één groot woordweb van bijvoorbeeld een team of een klas. Met deze informatie zijn verschillende vervolgstappen mogelijk.

› VOORBEELD:

De onderzoeker wil de kinderen zelf laten interviewen en daarvoor eerst samen een topiclijst opstellen over het thema 'gezonde leefstijl'. Daarom staat 'gezonde leefstijl' centraal in het woordweb. De kinderen mogen brainstormen wat er volgens hen allemaal hoort bij dit begrip. Iedereen krijgt de ruimte om input te leveren. Vervolgens gaat de onderzoeker in gesprek: waar is iedereen het over eens en wat leidt tot discussie?

Welke woorden passen bij elkaar en vormen een groepje?

De verschillende 'groepjes' kunnen gebruikt worden als gespreksonderwerpen tijdens de interviews.

› HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?

Een woordweb kan voor veel verschillende doeleinden ingezet worden, maar in dit voorbeeld is het een creatieve manier om te komen tot topics/clusters voor een interview of vragenlijst. Het kan ook als kwantitatieve methode ingezet worden om zicht te krijgen op hoe vaak bepaalde begrippen worden genoemd. Dan maken de kinderen eerst zelf een woordweb om het vervolgens te vergelijken met anderen en samen te voegen tot één woordweb. Op deze manier wordt duidelijk welke begrippen vaak worden genoemd en welke minder vaak. De verschillende begrippen kunnen geturfd worden.

IN GESPREK!

FOCUSGROEP

Zorg voor een groepje kinderen die op de hoogte zijn van het product/idee dat geëvalueerd moet worden. De onderzoeker zorgt voor een goede topiclijst met ongeveer vier of vijf onderwerpen waar de kinderen hun mening over mogen geven. Zorg voor genoeg 'geeltjes' in twee kleuren, bijvoorbeeld geel en roze. Per topic vraagt de onderzoeker aan de kinderen om individueel iets op te schrijven wat ze goed vinden en zo willen houden op de gele briefjes (tops) en wat beter kan op de roze (tips). Per ronde verzamelt de onderzoeker de briefjes en legt deze voor iedereen zichtbaar op tafel. Vervolgens mogen de kinderen toelichten wat ze hebben opgeschreven en kunnen de geeltjes in groepjes geordend worden. Per onderwerp is nu heel inzichtelijk wat de kinderen goed vinden en welke tips ze hebben.

› VOORBEELD:

Er is een nieuwe opzet bedacht voor een 'huiskamer' in de wijk. Dit is een plek waar kinderen na schooltijd welkom zijn. De onderzoeker heeft verschillende onderwerpen genoteerd waar hij of zij de mening van de kinderen over wil, bijvoorbeeld: 'inrichting', 'activiteiten', 'betrokken mensen' en 'locatie'. Tijdens ronde één schrijft elk kind voor zich op een geeltje wat ze goed vinden aan het idee over de inrichting en op een roze papiertje wat ze anders zouden willen zien. Als iedereen beide heeft ingevuld komt er een gespreksronde.

Wie wil toelichten wat hij of zij genoteerd heeft?

Na een kort gesprek komen de tips die bij hetzelfde onderwerp horen bij elkaar op tafel en dit geldt ook voor de tops. Hierdoor wordt meteen duidelijk wat de kinderen het meest belangrijk vinden. Bijvoorbeeld veel tips dat er meer relax hoekjes mogen komen. Herhaal dit per gespreksonderwerp.

› **HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?**

Wanneer een idee is ontworpen voor kinderen is hun stem hierover onmisbaar. De kwalitatieve en interactieve methode 'focusgroep' kan goed ingezet worden om een idee of product samen met kinderen te evalueren en te valideren. Het is belangrijk dat kinderen worden ingezet als experts en dat er vervolgens ook echt iets gebeurt met hun mening. Houd er goed rekening mee dat de groep kinderen representatief is voor het doeleinde van het onderzoek. Om alle informatie te kunnen verzamelen is het zaak dat er van de focusgroep een geluidsopname wordt gemaakt.

A young girl with blonde hair in a ponytail, wearing a white t-shirt with a horse graphic, is holding the handle of a professional video camera mounted on a tripod. A young boy with dark skin and curly hair, wearing a blue shirt, is looking up at the camera with a smile, adjusting the base of the tripod. The background is a lush green field. The text "ZELF IN ACTIE!" is overlaid in white, bold, sans-serif font.

ZELF IN ACTIE!

ZELF IN ACTIE!

› VOORBEELD:

Het thema is 'een dag vanuit kind perspectief'. Daarom krijgen de kinderen de opdracht om van verschillende momenten op de dag een stukje te filmen. De onderzoeker kan dit kaderen door de opdracht te geven om filmmateriaal te verzamelen van bijvoorbeeld: voor schooltijd, tijdens schooltijd en naschooltijd en van familie en vriendjes. Ook is het handig om aan te geven wat de tijdslimiet van het filmmateriaal mag zijn, bijvoorbeeld maximaal 30 minuten.

FLITSENDE FILM

De onderzoeker kiest een thema en geeft de kinderen de opdracht om hiervoor filmmateriaal te verzamelen. Hiervoor kunnen camera's geregeld zijn door de onderzoeker of filmen de kinderen met hun telefoon. Ook maakt de onderzoeker een keus in de mate van begeleiding. Het filmen kan in bijzijn bij de onderzoeker gebeuren of zelfstandig. Bijvoorbeeld met de afspraak dat de kinderen de camera over twee dagen weer inleveren. Het filmmateriaal van de kinderen wordt verzameld door de onderzoeker en wordt, waar mogelijk gezamenlijk met de kinderen, gemonteerd tot een film.

› **HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?**

Het filmmateriaal kan op meerdere manieren worden gebruikt bij onderzoek. Zo kan een gemaakte film namelijk een eindproduct zijn bij een onderzoeksvraag als: Hoe ziet een dag in het leven van kind x eruit? Ook kan het een manier zijn om data te verzamelen bij bijvoorbeeld de vraag: 'Welke sporten vinden kinderen leuk om te doen?'. In dat geval worden kinderen op pad gestuurd met een vraag als: 'film je favoriete sportsituatie.' In dit geval in het filmen onderdeel van het verzamelen van kwalitatieve data.

ZELF IN ACTIE!

MINI - INTERVIEWS

De onderzoeker heeft zelf of samen met de kinderen een thema gekozen en kinderen mogen op pad om mensen op straat of betrokkenen hierover te interviewen (de kinderen kunnen hierover goed meedenken wie ze relevant vinden). Het is belangrijk dat de kinderen die gaan interviewen van tevoren een goede topiclijst hebben opgesteld of relevante vragen hebben bedacht (zie werkvormen bij 'in gesprek') en weten welk materiaal ze nodig hebben, zoals pen en papier, een camera of telefoon om het gesprek mee op te nemen of te filmen. Zorg dat de rolverdeling tussen de kinderen die het interview afnemen van tevoren duidelijk is, bijvoorbeeld: één kind stelt de vragen en de ander noteert de antwoorden of maakt een geluids- of beeldopname.

De onderzoeker verwerkt de opgehaalde informatie. Het letterlijk uitwerken van een geluidsopname heeft ondanks de tijdsinvestering de voorkeur omdat alle informatie dan behouden blijft. Bij de verwerking van de gegevens kunnen de kinderen uiteraard weer heel goed worden ingezet.

› VOORBEELD:

Kinderen willen buurtbewoners vragen hoe ze denken over de veiligheid in de wijk. Van tevoren hebben de kinderen besloten dat ze in ieder geval een kind en een volwassene willen interviewen en ze hebben een paar plaatsen in de wijk bedacht. Met de topiclijst of vragenlijst kunnen de kinderen zelf op pad, na afloop krijgt de onderzoeker deze informatie en zal het interview zo goed mogelijk uitgewerkt worden. Het is waardevol om er als onderzoeker bij te zijn om te zien hoe het gaat. Spreek met de kinderen af wat er met de interviews gebeurt en betrek ze bij de vervolgstappen.

› HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?

De mini-interviews zijn een mooie methode om de kinderen direct in te zetten als onderzoeker en ze te laten ervaren waarom het belangrijk is om de mening van anderen te bevragen.

De kinderen moeten van tevoren nadenken over verschillende aspecten zoals: wat wil ik weten, hoe kan ik dat het beste vragen, wie moet ik bevragen en wat gaan we uiteindelijk met de interviews doen. Daarbij kunnen kinderen voor bijvoorbeeld andere kinderen laagdrempeliger werken dan wanneer ze met een volwassene praten en komt er mogelijk andere informatie naar boven.

Door mini-interviews in te zetten is het mogelijk om kwalitatieve data te verzamelen. Hierbij is het handig als de kinderen de mini-interviews filmen of een geluidsopname doen met een recorder.

ZELF IN ACTIE!

› VOORBEELD:

Het thema is 'de wijk'. Kinderen krijgen de opdracht om plekken in hun woonwijk te fotograferen waar ze positief over zijn en plekken waar ze negatief over zijn. In totaal maken de kinderen tien foto's. Aan de hand van de afgedrukte foto's gaat de onderzoeker met de kinderen in gesprek over de fijne en minder fijne plekken in de wijk.

MET DE CAMERA OP PAD

De onderzoeker kiest een thema en geeft de kinderen de opdracht om hierbij foto's te maken. Hiervoor kunnen wegwerpfotocamera's geregeld zijn door de onderzoeker of fotograferen de kinderen met hun telefoon. Afhankelijk van het doel van de onderzoeker wordt er een opdracht voor de kinderen geformuleerd voor het maken van de foto's. Als de kinderen de foto's gemaakt hebben worden deze verzameld door de onderzoeker. Aan de hand van de foto's gaat de onderzoeker in gesprek over wat er te zien is op de foto's. Er kan vervolgens een collage van gemaakt worden.

› **HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?**

De vorm 'met de camera op pad' kan goed gebruikt worden om kinderen in te zetten, te betrekken en vrijheid te geven bij dataverzameling. De foto's kunnen gebruikt worden als kwalitatieve data. Door in gesprek te gaan met kinderen naar aanleiding van de gemaakte foto's wordt er een op een prettige en persoonlijke wijze een diepte interview afgenomen waarbij de kinderen deels zelf de topics voor het interview hebben kunnen bepalen.

ZELF IN ACTIE!

› VOORBEELD:

Het thema is 'vakantie'.

De kinderen plakken/vullen hun poster met plaatjes, woorden en tekeningen waaruit blijkt wat hun beeld is bij het woord 'vakantie'.

PLAK EEN POSTER

Zorg voor voldoende tijdschriften, kranten, plaatjes, stickers, stiften en ander knutselmateriaal. De onderzoeker kiest een thema en laat de kinderen op een lege poster in beeld brengen wat hun associaties zijn bij het gekozen thema.

Optioneel: De onderzoeker vraagt de kinderen om een toelichting en laat de kinderen hun gemaakte poster presenteren.

› **HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?**

De vorm 'plak een poster' is met name geschikt om te gebruiken als oriëntatie op een onderwerp. Als onderzoeker heb je vaak een eigen beeld en interpretatie van het onderzoeksthema, maar dit kan voor kinderen heel anders zijn. Door in beeld weer te geven wat de associatie is van kinderen bij dit thema en dit te laten toelichten kan de onderzoeker er voor zorgen dat hij/zij goed aansluit bij de leefwereld van de onderzoeksgroep. Op deze manier wordt er zowel kwantitatieve data verzameld als kwalitatieve data. Deze werkvorm kan handig zijn bij het kiezen van een passende onderzoeksmethode of om bijvoorbeeld te komen tot een vragenlijst of topiclijst van een interview.

ZELF IN ACTIE!

JE MENING LATEN ZIEN MET KLEUR

Zorg voor voldoende kleine papiertjes, post-it's of stickers in drie verschillende kleuren, bijvoorbeeld geel, groen en rood. De onderzoeker wil de mening van kinderen over een bepaald onderwerp of over een aantal stellingen. Per stelling of onderwerp mogen de kinderen aangeven hoe ze het onderwerp waarderen door er een kleur op te plakken. Rood is oneens, groen is eens en geel is neutraal. De vorm is naar eigen wens in te vullen. Op deze manier wordt snel in kaart gebracht waar kinderen positief over zijn en waar ze minder positief over zijn of geen mening over hebben.

Optioneel: De onderzoeker vraagt vervolgens door op de keuzes van de kinderen, op deze manier zijn de oordelen beter te duiden.

› VOORBEELD:

Het thema is speelplekken in de wijk. De onderzoeker wil weten welke speelplekken aantrekkelijk zijn voor kinderen en waarom. De onderzoeker heeft van verschillende speelplekken in de wijk grote foto's uitgeprint en geeft de opdracht aan de kinderen om de verschillende foto's te voorzien van één sticker. Vervolgens gaat de onderzoeker in gesprek met de kinderen, wat valt op? Er verschijnt een compleet beeld en kinderen lichten hun keuzes toe.

› HOE KAN DIT WORDEN GEBRUIKT BIJ HET DOEN VAN ONDERZOEK?

De werkvorm sorteren door middel van kleur is een leuk alternatief voor een vragenlijst waarbij kinderen moeten aangeven of ze het ergens mee eens zijn of niet. Het voordeel van deze methode is dat de onderzoeker direct weet of de onderwerpen/stellingen herkenbaar zijn voor de kinderen en dat de antwoorden goed te duiden zijn door het gesprek aan te gaan. De onderzoeker kan turven hoe vaak welke kleuren worden aangegeven en toelichtingen noteren. Zo kan er zowel kwantitatieve data als kwalitatieve data worden verzameld. Daarbij spreekt deze werkvorm kinderen aan en krijgen ook de kinderen zicht in de mening van anderen en het totaaloverzicht.

› ACHTERGROND

Vanuit de lectoraten Praktijkgerichte Sportwetenschap en Integraal Jeugdbeleid van de Hanzehogeschool zijn Henriëtte en Roos de afgelopen jaren werkzaam geweest binnen de innovatiewerkplaats 'Kind in de wijk'. Deze had als doel om bestaande voorzieningen in een wijk op het gebied van actieve gezonde leefstijl en vreedzaam samenleven voor kinderen, te versterken en te verbinden. De stem van het kind stond hierbij centraal en kinderen zijn door middel van participatief onderzoek actief ingezet als onderzoekers. De werkvormen gepresenteerd in deze ideeënwaaijer zijn succesvol gebleken in de praktijk.

› AUTEURS

Henriëtte Pauwels, MSc
Pedagogische academie
Master Pedagogische Wetenschappen

Roos Dreijer, MSc
Academie voor Lichamelijke opvoeding
Master Sport Science

